

Protokół

31. posiedzenia, I. sesyi, VIII. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 12. października 1903 r.

Początek o godzinie 10 minut 25 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Stanisław hr. Badeni.

Sekretarze: Mieczysław Urbański, Kazimierz Lubomirski, Stanisław Mycielski, ks. Teodor Bohaczewski.

Obecnym posłów 118.

Ze strony Rządu: c. k. Radca Dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół trzydziestego posiedzenia złożony jest w biurze sejmowem do przejrzania.

Marszałek oznajmia, że pp. Sali i Federowiczowi udzielił urlopu do 13. października 1903.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis petycyj wniesionych po dzień 12. października 1903 roku, które przydzielono następującym komisjom, a mianowicie:

Komisji budżetowej Ls. 3007, 3009, 3015, 3016, 3017, 3018, 3023, 3024, 3026, 3027, 3029, 3034.

Komisji szkolnej Ls. 3006, 3010, 3011, 3012, 3013, 3014, 3025, 3033, 3035.

Komisji petycyjnej Ls. 3038.

Komisji prawniczej Ls. 3005.

Komisji gospodarstwa krajowego Ls. 3003, 3008.

Komisji drogowej Ls. 3028.

Komisji podatkowej Ls. 3022.

Komisji przemysłowej Ls. 3002, 3004 i 3030.

Komisji pośrednictwa pracy Ls. 3036, 3042.

Komisji dla reformy wyborczej Ls. 3037.

Po odczytaniu petycji Ls. 3004 Bilicza Albina, gorzelnika w Żurawiezkach o subwencję na wyjazd do Wiednia na wystawę przemysłową;

Marszałek udziela głosu p. J. Gnońskiemu, dla poparcia tej petycji.

P. Jan Gnoński nieobecny w Izbie.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyj, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycji Ls. 3005 Gminy Jeleśni i 11 innych gmin powiatu żywieckiego o utworzenie sądu powiatowego

w Jeleśni, przemawia p. Szwed popierając tę petycję.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyj, które przydzielono oddolnym komisjom jak wyżej.

Marszałek wzywa sekretarzy do odczytania złożonego wniosku i interpelacyj.

Sekretarz p. Urbański czyta:

W n i o s e k.

Miasto Przemyśl wzrosło w ostatnich czasach w ludności przeszło w dwójnasób i w rzędzie idzie jako trzecie w kraju po Lwowie i Krakowie. Ostatnie liczenie ludności wykazało przeszło 46.000 mieszkańców a bez wojska przeszło 38.000. Dziś, nzwzględniając tylko uaturalny przyrost ludności liczy Przemyśl 50.000 mieszkańców a bez wojska z okładem 40.000. Miasto stanowi dużą siłę podatkową i w kierunku społecznym, narodowym, ekonomicznym rozwija się prawidłowo. Miastu temu więc należy się opieka ze strony kraju, aby mogło dalej kroczyć na drodze postępu pod każdym względem. Nie tykając wszystkich sfer rozwoju, stwierdzić można, że na polu wychowania publicznego młodzieży, miasto jest upośledzone i stoi w tyle po za niektórymi miastami o mniejszej liczbie ludności i mniejszego dla kraju i państwa znaczenia. Gmina czyni, co może, dla szerzenia oświaty elementarnej; jedna za drugą powstaje nowa szkoła ludowa i dawne się rozszerza, a przeszło 5.000 dzieci pobiera w tych szkołach naukę. Gmina szłaby jeszcze dalej po tej drodze, gdyby nie potrzeba coraz to nowych koszar, nie więziła sił finansowych miasta nie bardzo wydatnych. Jeżeli szkoły ludowe jako tako czynią zadość konieczności oświaty, to co do szkół średnich, panuje niedostatek stanowczo szkodliwy. O potrzebie założenia szkoły realnej mowa była przy innej sposobności, lecz zanim ta potrzeba przyoblecze się w szatę rzeczywistości, jest inna gwałtowna potrzeba odnosząca się do gimnazjum polskiego w Przemyślu.

Zakład ten tak jest przepelniony, że stan jego wprost uraga względom nadzoru młodzieży, nauki i wogóle wszelkim względem pedagogicznym. Gimnazjum to w roku bieżącym liczy 835 uczniów, klas ma 16 a w szczególności od I. do III. kl. po 3 oddziały, IV. i V. kl. po 2 mają oddziały, niektóre klasy liczą wyżej 60 uczniów. Każdy pedagog przyzna, że w takich stosunkach poznanie uczniów, utrzymanie ich w należytym porządku i uwięzienie ich uwagi i nauczanie jest nadzwyczaj trudne i nie może doprowadzić do przepisanych wyników, wobec czego jak najspieszniejsze zarządzenie temu wadliwemu stanowi rzeczy, jest poprostu obowiązkiem sumienia.

C. k. Rada szkolna krajowa już w zeszłym roku, przy mniejszym o 52 uczniów stanie szkoły, uznała potrzebę usunięcia złego i zarządziła, co należało, aby przygotować na przedmieściu Zasaniu utworzenie filii gimnazjum. Wyszukano więc odpowiedni lokal, nłożono się o czynsz; niestety, gdy sprawa oparła się o c. k. Ministerstwo oświaty, spostrzeżono tam, że na taki zbytek, jak usunięcie przepelnienia zakładu szkolnego w Galicyi, niema funduszu; oszczędzono, że uda się załatwić rzecz rzuceniem 1.000 K, na przynajęcie w pobliżu gimnazjum 2 sal i 1.000 K. na pierwsze urządzenie nowych sal. Tymczasem takich sal w pobliżu niema i względy nadzoru nie pozwoliły na takie rozrzucenie uczniów. Dyrekeya więc nie mogła podjąć się takiego niedostatecznego sposobu zarządzenia potrzebie i 835 naszych dzieci dusi się w lokalach przeznaczonych na połowę tej liczby.

Komisya szkolna Wysokiego Sejmu przyszedłszy do Izby ze sprawozdaniem nad wnioskiem o założenie ruskiego gimnazjum w Stanisławowie zaznaczyła, że przed tworzeniem nowego gimnazjum, należy między innymi zaradzić przedtem przepelnieniu polskiego gimnazjum w Przemyślu, uważając tem samem tę sprawę za bardzo pilną.

Dlatego też wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby natychmiast przystąpił do założenia w Przemyślu na Zasaniu filii I. Gimnazyum i postarał się, by ta filia już od drugiego półrocza szkolnego była otwartą.

We Lwowie dnia 12. października. 1903.

Wnioskodawca:
Tarnawski w. r.

Tomaszewski, Bednarski, Maiss, Wiśniewski, Rayski, Małachowski, Fruchtmann, Romanowicz, Jabłoński, Krański, Vayhinger, Witosławski, Kolischer, Dr. Wład. Czaykowski, Żardecki, Rutowski, Maryewski, Michałowski, Buynowski.

Marszałek oznajmia, że pierwsze czytanie tego wniosku umieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń.

Sekretarz p. ks. Lubomirski czyta:

Interpelacya

do c. k. Komisarza rządowego!

W Podgórzu odbywają się z mocy przywileju cesarza Ferdynanda I. z 23. listopada 1839 r. 12 jarmarków, a z mocy dekretu gubernialnego we Lwowie z 26. kwietnia 1839 r. dla zwierząt domowych targi tygodniowe we wtorki i piątki, dla których c. k. Namiestnictwo pod datą 27. maja 1902 L. 67.503 nowy Regulamin wydało.

Kraków otworzył na Grzegórkach targi dla zwierząt domowych również, we wtorki i piątki, a gmina miasta Podgórze, sąsiadując z Krakowem, nie dała na to swego zezwolenia. Koncesye atoli udzielone być mogą, chociaż gminy sąsiednie, gdzie się targi odbywają, na to nie przystają tylko wtedy, jeżeli targi nie w tym samym dniu, jarmarki zaś o 2 lub 3 tygodnie później odbywać się będą (dekret kancelaryi nadwornej z dnia 17. lipca 1788).

Ponieważ we względzie odbywania targów działy się nadużycia, przeto z mocy uchwały Sejmu z dnia 28. września 1871 r. odniósł się Wydział krajowy do Namiestnictwa odezwą z dnia 9. września 1872 r. L. 14256, celem uchylenia nadużyć, jakich dopuszczają się gminy co do odbywania targów i jarmarków. Wskutek tego wydało Namiestnictwo do Starostw okólnik z 27. października 1872 L. 44100 względem przestrzegania, by nadużycia się nie działy, a w danym razie by nadużyciom tamę położyły.

Ponieważ Kraków, jak powiedziano, otworzył targi bydłce na Grzegórkach w tych samych dniach, w których w Podgórzu się odbywają, a tem samem prawo gminy miasta Podgórze, wykonywane od lat dawnych, naruszone zostało, zapytuję c. k. Rząd:

Czy Kraków otrzymał koncesye na targi we wtorki i piątki na Grzegórkach, a w danym razie, dlaczego gmina miasta Podgórze, jako sąsiadująca, nie była ani przed wydaniem koncesyi zapytywana, ani po wydaniu nie była o tem zawiadomiona. Jeżeli zaś dotąd taka koncesya nie była udzieloną, zapytuję, co c. k. Rząd postanowi, aby przepisy ustawowe i okólnik c. k. Namiestnictwa z dnia 27. października 1872 L. 44100 ściśle były przestrzegane, a nadużycie, o którym mowa, zostało uchylone.

Interpelant:
Maryewski w. r.

Tomaszewski, Loewenstein, Bednarski, Jabłoński, Fruchtmann, Huza, Stapiński, Vayhinger, Michalski, Skolyszewski, Maiss, Ochrymowicz, E. Michałowski, Bojko, Buynowski, Żardecki, Krempa, Witosławski.

Interpelacya

do JW. Pana Komisarza rządowego.

Przy robotach koło regulacyi Wisłoka wykonywał od r. 1890 po koniec września 1902 prace Jan Pasternak z Babicy, nad Wisłokiem.

Rachunek tych robót spisano i kolaudowano w c. k. Namiestnictwie w maju 1903. Rezultatem tej kolaudacji było uznanie pretensyi wymienionego Jana Pasternaka w kwocie 5.484 koron.

Sprawa ciągnie się już lat przeszło dziesięć.

Wymieniony Jan Pasternak upomina się ciągle o wyrównanie należitości, — jednak bezskutecznie.

Postępywanie takie niesłusznie przypisuje niezamożnego przedsiębiorcę-chłopa na znaczne straty.

Podpisani zapytują się JW. Pana Komisarza rządowego, co jest powodem podobnego postępywania i co Rząd uczyni, ażeby poszkodowanemu przedsiębiorcy zarobioną kwotę i wyniki z przetrzymania zapłaty straty wynagrodzić?

Lwów dnia 10. października 1903.

Interpelant:
Szajer w. r.

Stojałowski, Szponder, Krempa, Szwed, Stapiński, Skołoszewski, Korol, Barabasz, Żardecki, Potozeczek, Huryk, Staruch, Kramarczyk, Bojko.

Interpelacja

do Jaśnie Wielmożnego Pana Komisarza Rządu.

Jeszcze w r. 1900 zwracaliśmy uwagę Wysokiego Rządu na niebezpieczeństwo, jakie zagraża wsi Dębnu, powiatu nowotarskiego, ze strony Białki tatrzańskiej. Niebezpieczeństwo to istnieje w obecnej chwili w całej pełni, gdyż Białka rok rocznie zabierając uprawne grunta i tamy porobione z wielkim wysiłkiem tak gminy, jak i powiatu, zbliża się coraz bliżej wsi, grożąc jej całkowitem zniszczeniem, przeto podpisani zapytują Wysoki Rząd, czy nie byłby skłonny przyspieszyć regulację wymienionej rzeczki lub przynajmniej spowodować częściowe zabezpieczenie brzegów, a tem-

samem uchronić gminę od grożącej jej katastrofy?

Interpelant:
Bednarski w. r.

Jabłoński, Maiss, Bayuowski, Huza, Rayski, Witosławski, Maryewski, Wiśniewski, Malachowski, Michalski, Fruchtman, Merunowicz, Żardecki, Lipiński, Vayhinger, Romanowicz.

Interpelacja

posła Krempy i tow. do JW. Pana Komisarza rządowego w sprawie założenia Sądu obwodowego w Mielcu.

Po myśli uchwał sejmowych z dnia 15. lutego 1897, z dnia 10. marca 1899 i 28. kwietnia 1900 r. co do kreowania nowych sądów w kraju, Sejm wezwał c. k. Rząd do jak najspieszniejszego utworzenia Sądu obwodowego w Mielcu, między innymi i Sądów powiatowych w Baranowie i Majdanie.

Od szeregu lat ludność całego płatu kraju między Wisłą a Sanem domaga się założenia c. k. Sądu obwodowego we wspomnianej miejscowości, z powodu przeladowania sprawami tak w c. k. Sądzie obwodowym w Tarnowie, jak i w Rzeszowie, nadto nienależytego toku wymiaru sprawiedliwości.

Wskutek tego wymiar sprawiedliwości jest utrudnionym, co powoduje niezadowolenie, nieufność do Sądów w ogóle i do Rządu, a naraża strony na kolosalne niedogodności, stratę czasu i pieniędzy.

Sprawa założenia c. k. Sądu obwodowego w Mielcu budzi żywe zaniepokojenie między ludnością — dlatego podpisani mają zaszczyt zapytać JW: Pana Komisarza rządowego:

Czy i kiedy uprawnione nadzieje, uzasadnione potrzeby zaspokojone zostaną, a uchwała Sejmu nareszcie wykonaną będzie.

Lwów 10. października 1903

Interpelujący:
Franciszek Krempa w. r.

Szajer, Szwed, Bojko, Potoczek, Stapiński, Staruch, Barabasz, Oleśnicki, Huryk, Korol, Mazikiewicz, Barwiński, Ochrymowicz, Mogilnicki, Wilezkiewicz, Szponder.

Marszałek oznajmia, że interpelacye te odstąpi p. Komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. Bohaczewski czyta:

Interpelacya

do c. k. Rządu posła Starucha i tow. w sprawie nieporządków na stacyi Słoboda-Teofilka na linii kolejowej Halicz-Tarnopol.

Na linii kolejowej Halicz-Tarnopol jest pobudowaną stacya Słoboda-Teofilka, która stoi w polu na najwyższej wyżynie podolskiej, a budynek stacyjny nie ma peronu, tak, że wsiadająca i wysiadająca publiczność jest w najwyższym stopniu narażoną na niebezpieczeństwo utraty zdrowia, a nawet życia.

Do tej samej stacyi nie ma najmniejszego dojazdu, ona pobudowana jest pośród chłopskiego pola i Dyrekeya kolejowa nie zrobiła od niej żadnej drogi przez grunta chłopskie do drogi gminnej, tak, że publiczność zmuszona jest jechać chłopskimi polami, przez co jest narażoną na największe nieprzyjemności, a z drugiej strony właściciele gruntu są narażeni na dotkliwe straty, przez co już było nawet wiele procesów sądowych stron podróżujących z właścicielami gruntów. Jest to taki stan rzeczy, że przynosi tylko wstyd całemu krajowi i dlatego podpisani zapytują:

Czy gotów jest c. k. Rząd zarządzić, ażeby te przeszkody zostały usunięte, a to przez pobudowanie peronu na stacyi Słoboda-Teofilka i dojazdu do tej stacyi?

Antoni Staruch
interpelant.

Skołyszewski, Szajer, Mazikiewicz, Bohaczewski, Barabasz, Szponder, Gładziuk, Wilezkiewicz, Oleśnicki, Huryk, Barwiński, Kramarczyk, Bojko, Dr. Mogilnicki, Korol, Krempa.

Marszałek oznajmia, że interpelacyę tę odstąpi p. Komisarzowi rządowemu.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego punktem pierwszym jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z wnioskiem zmiany statutu Banku krajowego.

P. Romanowicz w zastępstwie sprawozdawcy p. Pilata, uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedłożenia komisji bankowej.

Izba bez rozprawy uchwala powyższy wniosek.

Marszałek oznajmia, że następny punkt porządku dziennego tj. Pierwsze czytanie wniosku p. Federowicza o wykonywanie wszelkich robót publicznych drogą publicznej konkurencyi i o ile możności przez siły krajowe, usuwa z porządku dziennego z powodu nieobecności w Izbie wnioskodawcy.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Maryewskiego o zbadanie sprawy budowy sanatoryjów krajowych dla chorych na gruźlicę.

Przemawia p. Maryewski uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do Wydziału krajowego jako komisji

Izba bez rozprawy uchwala powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Huryka przeciw konkurencyi czynionej ubogiej ludności przez pracę więźniów w Stanisławowie.

Przemawia p. Huryk uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji prawniejszej.

Izba bez rozprawy uchwala powyższy wniosek.

Następuje :

Pierwsze czytanie wniosku p. Jana Gnoińskiego w sprawie urządzenia programowych wycieczek naukowych młodzieży po kraju.

Przemawia p. Jan Gnoiński uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji szkolnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje :

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie Liszna pow. Sanockiego na pobór w r. 1904, 173 $\frac{1}{2}$ % dodatku gminnego do podatków bezpośrednich.

Sprawozdawca p. Wereszezyński odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego zakończone następującym wnioskiem :

Wysoki Sejm raczy uchwalić !

Gminie Liszna w powiecie sanockim zezwala się na pokrycie potrzeb gminnych pobierać w roku 1904 sto siedmdziesiąt trzy i pół (173 $\frac{1}{2}$ %) procentowy dodatek gminny do państwowych podatków bezpośrednich, z wyłączeniem podatku osobistodochodowego.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Na wniosek sprawozdawcy uchwała Izba przystąpić do drugiego czytania powyższego wniosku bez czytania, a w oddzielnem głosowaniu przyjmuje ten wniosek w drugim czytaniu.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania tej uchwały bez czytania, uchwała Izba powyższy wniosek w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje :

Sprawozdanie komisji przemysłowej w sprawie wniosku p. Paygerta o założenie biura statystycznego dla przemysłu i handlu przy departamencie przemysłowym Wydziału krajowego i pomocy kraju, celem ułatwienia powstania tkalni mechanicznej.

Sprawozdawca p. Paygert uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić !

Poleca się Wydziałowi krajowemu założyć przy departamencie przemysłowym biuro statystyczne, któreby nieustannie śledziło i badało kierunek i intensywność rozwoju produkcji przemysłowej i rozwój handlu w Galicyi, a wyniki tej pracy co roku drukiem ogłaszało.

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu : Dołożyć wszelkich starań do zachęcenia ludzi odpowiednio ukwalifikowanych, aby ci założyli w Galicyi tkalnię mechaniczną. Kraj ułatwi powstanie tego przedsiębiorstwa, udzielając pożyczki do wysokości trzech czwartych kapitału zakładowego i obrotowego. Pożyczka ta ma być udzieloną na niższy procent i na dłuższy amortyzacyjny okres niż zwykle to ma miejsce przy pożyczkach z funduszu przemysłowego wypłacanych. Suma pożyczki nie śmie przekraczać kwoty 300.000 koron ; jeżeli fundusz przemysłowy będzie odpowiednio podniesionym, ma ona być z tego funduszu wypłaconą.

Wydział krajowy otoczy tę fabrykę swoją opieką, której głównym celem będzie : ułatwienie odbytu, a zatem u władz państwowych poprze starania zarządu fabryki o uzyskanie dostaw, na administracyi kolejowej o uzyskanie zniżek taryfowych, tak dla materiałów surowych jak i wyrobionego towaru.

Przemawia p. Maryewski i stawia następujący wniosek zamiast drugiego wniosku komisji:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu dołożyć wszelkich starań aby w Galicyi założoną została tkalnia mechaniczna. Kraj ułatwi powstanie tego przedsiębiorstwa udzielając pożyczki nawet przekraczającej 50% kapitału zakładowego i obrotowego.

Pożyczka dla tkalni mechanicznej może być nawet udzieloną na niższy procent i dłuższy amortyzacyjny okres czasu, niż zwykle to ma miejsce przy pożyczkach z funduszu przemysłowego wypłacanych.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Romanowicz.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca i oświadcza, że przyjmuje wniosek p. Maryewskiego pod warunkiem że przyjęte będą po słowie „tkalnia mechaniczna“ we wniosku p. Maryewskiego słowa: „odpowiadająca dzisiejszemu postępowi ekonomicznemu i technicznemu“.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Poleca się Wydziałowi krajowemu założyć przy departamencie przemysłowym biuro statystyczne, któreby nieustannie śledziło i badało kierunek i intensywność rozwoju produkcji przemysłowej i rozwój handlu w Galicyi, a wyniki tej pracy co roku drukiem ogłaszało.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Sprawozdawca czyta oświadczenie, że wniosek drugi opiewa:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu: Dołożyć wszelkich starań do zachęcenia ludzi odpowiednio ukwalifikowanych, aby ci założyli w Galicyi tkalnię mechaniczną odpowiadającą dzisiejszemu postępowi ekonomicznemu i technicznemu. Kraj ułatwi powstanie tego przedsiębiorstwa, udzielając

pożyczki nawet przekraczającej 50% kapitału zakładowego i obrotowego. Pożyczka ta ma być udzieloną na niższy procent i na dłuższy amortyzacyjny okres niż zwykle to ma miejsce przy pożyczkach z funduszu przemysłowego wypłacanych.

Izba popiera wniosek p. Maryewskiego.

Sprawozdawca oznajmia, że przyjął wniosek p. Maryewskiego, jako wniosek drugi komisji w brzmieniu co dopiero przez niego odczytanem.

Marszałek odczytuje wniosek p. Maryewskiego i oznajmia, że ten wniosek nie jest co do treści identycznym, z wnioskiem przyjętym przez p. sprawozdawcę.

Po oświadczeniu p. Maryewskiego, że godzi się, by we wniosku jego dodać poprawkę p. sprawozdawcy tej treści, by po słowach „tkalnia mechaniczna“ zawartych w jego wniosku dodał: „odpowiadająca dzisiejszemu postępowi ekonomicznemu i technicznemu“, oraz po oświadczeniu sprawozdawcy, że przyjmuje wniosek p. Maryewskiego, Izba uchwała wniosek drugi komisji w następującem brzmieniu:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, dołożyć wszelkich starań, aby w Galicyi założoną została tkalnia mechaniczna odpowiadająca dzisiejszemu postępowi ekonomicznemu i technicznemu, kraj ułatwi powstanie tego przedsiębiorstwa, udzielając pożyczki nawet przekraczającej 50% kapitału zakładowego i obrotowego.

Pożyczka dla tkalni mechanicznej może być nawet udzielona na niższy procent i dłuższy amortyzacyjny okres czasu, niż zwykle to ma miejsce przy pożyczkach z funduszu przemysłowego wypłacanych.

Sprawozdawca czyta:

Wydział krajowy otoczy tę fabrykę swoją opieką, której głównym celem będzie: ułatwienie odbytu, a zatem u władz państwowych poprze starania zarządu fabryki o uzyskanie dostaw, a u administracji ko-

lejowej o uzyskanie zniżek taryfowych, tak dla materiałów surowych jak i wyrobionego towaru.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji sanitarnej w sprawie uznania szpitala w Skalacie za publiczny i powszechny.

Sprawozdawca p. Bednarski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji, sprostowawszy poprzednio omyłkę druku, a mianowicie w Art: III. ustawy opuścić należy słowa od „stosownie.... do kraj“;

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączoną $\frac{1}{2}$ ustawę:

U s t a w a

nadająca szpitalowi w Skalacie charakter szpitala powszechnego i publicznego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem rozporządzam co następuje:

Art. I.

Szpital w Skalacie uznany zostaje za publiczny i powszechny.

Art. II.

Komitet szpitalny tego szpitala składać się ma:

- a) z delegata Wydziału krajowego;
- b) z prezesa miejscowej Rady powiatowej, lub jego zastępcy;
- c) z delegata Wydziału powiatowego;
- d) z dyrektora szpitala.

Art. III.

W przyszłości połowę kosztów budowy, odbudowy lub rozszerzenia gmachu szpital-

nego, tudzież wewnętrznego urządzenia dobudowanej części pokryje fundusz powiatowy.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie projektu do ustawy o przeniesienie gminy Pozowice wraz z obszarem dworskim z okręgu reprezentacji powiatowej w Wadowicach do okręgu reprezentacji powiatowej w Wieliczce.

Sprawozdawca p. Maiss, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony pod $\frac{1}{2}$ projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o zmianie obszaru Reprezentacji powiatowej w Wadowicach.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam:

Art. I.

Gmina i obszar dworski Pozowice mają być przeniesione z okręgu Reprezentacji powiatowej w Wadowicach do okręgu Reprezentacji powiatowej w Wieliczce.

Art. II.

Ustawa niniejsza wejdzie w wykonanie z dniem 1. stycznia roku następnego po jej ogłoszeniu.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Art. I.

Gmina i obszar dworski Pozowice mają być przeniesione z okręgu Reprezentacji powiatowej w Wadowicach do okręgu Reprezentacji powiatowej w Wieliczce.

Izba uchwała bez rozprawy Art. I. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Art. II.

Ustawa niniejsza wejdzie w wykonanie z dniem 1. stycznia roku następnego po jej ogłoszeniu.

Izba uchwała bez rozprawy Art. II. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Izba uchwała bez rozprawy Art. III. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim o zmianie obszaru Reprezentacji powiatowej w Wadowicach.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim rozporządzam :

Izba uchwała bez rozprawy tytuł i wstęp ustawy zgodnie z wnioskiem komisji.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania projektu powyższej ustawy bez czytania, uchwała Izba cały projekt powyższej ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia gminy Zwiniacz z okręgu sądowego i Starostwa w Czortkowie a przydzielenia do okręgu Sądu powiatowego w Budzanowie i Starostwa w Trembowli.

Sprawozdawca p. Maiss uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim wyraża w myśl ustawy z dnia 11. czerwca 1868 D. u. p. Nr. 59 c. k. Rządowi opinię, że w interesie kraju i interesowanej ludności leży, aby gmina Zwiniacz wraz z obszarem dworskim została wydzieloną z okręgu sądowego i politycznego w Czortkowie a przydzieloną do okręgu Sądu powiatowego w Budzanowie i c. k. Starostwa w Trembowli.

Przemawia p. Rudrof i stawia następujący wniosek:

Wysoka Izba raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim prze-

chodzi do porządku dziennego nad sprawozdaniem komisji administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia gminy Zwiniacz z okręgu sądowego i Starostwa w Czortkowie a przydzielenia do okręgu Sądu powiatowego w Budzauowie i Starostwa w Trembowli ewentualnie w razie nieprzyjęcia powyższego wniosku wniosek :

„Sejm odsyła sprawozdanie komisji administracyjnej napowrót do tejże komisji w celu dokładniejszego zbadania względnie ściślejszego dochodzenia“.

Przemawia p. Vivien i stawia następujący wniosek.

„Sejm odsyła sprawozdanie komisji administracyjnej napowrót do tejże komisji w celu dokładniejszego zbadania względnie ściślejszego dochodzenia“.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała odraczający wniosek p. Viviena, po poprzednim odczytaniu tego wniosku przez Marszałka.

Następuje :

Sprawozdanie komisji administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia gmin: Hucisko jawornickie oraz Widaczów z okręgu sądowego w Tyczynie i politycznego w Rzeszowie, a przyłączenia do okręgu sądowego i politycznego w Przeworsku.

Sprawozdawca p. Maiss uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm uchwalić raczy :

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża w myśl ustawy z 11. czerwca 1868 L. 59 Dz. u. p. c. k. Rządowi swą opinię, że w interesie kraju i interesowanej ludności leży, ażeby gmina Hucisko jawornickie wraz z obszarem dworskim i gmina Wida

czów zostały wydzielone z okręgu sądowego w Tyczynie i okręgu politycznego w Rzeszowie, a przyłączone do okręgu sądowego i politycznego w Przeworsku.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje :

Sprawozdanie komisji sanitarnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w sprawie budowy domu administracyjnego i pawilonu dla zakaźnych przy szpitalu powszechnym w Śniatynie.

Sprawozdawca p. Wilezkiewicz uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

1. Sejm uznaje potrzebę wybudowania pawilonu dla zakaźnych i osobnego domu administracyjnego przy szpitalu powszechnym w Śniatynie.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w tej wysokości jaka się okaże potrzebną na pokrycie połowy kosztów budowy wymienionych budowli.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie oraz bez rozprawy powyższe wnioski 1 i 2 komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje :

Sprawozdanie komisji sanitarnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie zakupna od gminy miasta Drohobycza domu zbudowanego na szpital i zezwolenia rozszerzenia tego budynku.

Sprawozdawca p. Trzecieski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

1. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zakupu budynku szpitalnego od gminy miasta Drohobycza za kwotę 50.000 K:

2. Sejm uznaje potrzebę rozszerzenia szpitala o 30 łóżek i zezwala na dobudowanie skrzydła do zakupionego budynku kosztem około 30.000 K, z tem zastrzeżeniem, że połowę kosztów dobudowy pokryje gmina.

3. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w tej wysokości, jaka się okaże potrzebną na zapłacenie ceny kupna i połączonych z tem wydatków oraz połowy kosztów dobudowy.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie oraz bez rozprawy powyższe wnioski 1, 2, 3, komisyi, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje :

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego w sprawie przyznania stałego zaopatrzenia wdowie po nauczycielu kraj. niż. szkoły rolniczej w Suchodole ś. p. Janie Górskim.

Sprawozdawca p. Sękowski, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji :

Wysoki Sejm uchwalić raczy :

Sejm przyznaje p. Paulinie Górskiej, wdowie po ś p. Janie Górskim, nauczycielu kraj. niższej szkoły rolniczej w Suchodole, stałe zaopatrzenie w kwocie 800 (ośmset) koron rocznie.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje :

Sprawozdanie komisji prawniczej w sprawie żądanego przez c. k. Sąd powia-

towy w Tarnowie zezwolenia na karno-sądowe ściganie posła Wiktora Skolyszewskiego o przekroczenie z §. 496 u. k.

Sprawozdawca p. Tarnawski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem ;

Załatwiając odezwę c. k. Sądu powiatowego w Tarnowie z 20. maja 1902 l. cz. U. IX. $\frac{548/2}{1}$, zezwala się na karno-sądowe ściganie posła Wiktora Skolyszewskiego o przekroczenie z §. 496 u. k.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji prawniczej w sprawie żądanego przez c. k. Sąd powiatowy Sek. III. we Lwowie zezwolenia na karno-sądowe ściganie posła Dra Eugeniusza Oleśnickiego o przekroczenie z §§. 487, 488, 491, 492 u. k.

Sprawozdawca p. Tarnawski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem :

Załatwiając odezwę c. k. Sądu pow. Sek. III. we Lwowie z 19. marca 1902 l. cz. U. I. $\frac{2398/1}{40-41}$ zezwala Sejm na karno-sądowe ściganie posła Dra Eugeniusza Oleśnickiego o przekroczenie z §§. 487, 488, 491, 492 u. k.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji prawniczej w sprawie żądanego przez c. k. Sąd powiatowy S. III. we Lwowie zezwolenia na karno-sądowe ściganie posła Eugeniusza Oleśnickiego o przekroczenie §. 488 i 496 u. k.

Sprawozdawca p. Tarnawski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem :

Załatwiając odezwę e. k. Sądu powiatowego Sek. III. O. I. we Lwowie z 19. czerwca 1902 l. cz. U. I. $\frac{2398/1}{43}$, Sejm zezwala na karno-sądowe ściganie posła Dra Eugeniusza Oleśnickiego o przekroczenie §. 488 i 496 u. k.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej w sprawie żadanego przez e. k. Sąd powiatowy w Cieszynie zezwolenia na karno-sądowe ściganie posła ks. Stanisława Stojalowskiego o przekroczenie art. III. ust. z 15. października 1868 l. 142 Dz. p. p.

Sprawozdawca p. Tarnawski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Załatwiając odezwę e. k. Sądu powiatowego w Cieszynie z 18. grudnia 1901 l. cz. U. $\frac{1894/1}{1}$, zezwala Sejm na karno-sądowe ściganie posła ks. Stanisława Stojalowskiego o przekroczenie art. III. ust. z 15. października 1868 l. 142 Dz. p. p.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej w sprawie żadanego przez e. k. Sąd powiatowy w Krakowie zezwolenia na karno-sądowe ściganie posła ks. Stanisława Stojalowskiego o przekroczenie z §§. 312, 314 u. k. i t. d.

Sprawozdawca p. Tarnawski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Odmawia się żądaniu e. k. Sądu powiatowego w Krakowie z 12. stycznia 1902 l. cz. U. $\frac{1897/1}{10}$ o zezwolenie na karno-sądowe ściganie posła ks. Stojalowskiego o przekroczenia w tem żądaniu wymienione.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej w sprawie żadanego przez e. k. Sąd obwodowy w Cieszynie zezwolenia na karno-sądowe ściganie posła ks. Stanisława Stojalowskiego o występki z §. 487 względnie 488, 491 u. k.

Sprawozdawca p. Tarnawski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Załatwiając odezwę e. k. Sądu obwodowego w Cieszynie z 20. czerwca b. r. l. cz. Pr. $\frac{XII/2}{10}$, Sejm zezwala na karno-sądowe ściganie posła ks. Stanisława Stojalowskiego o występki przeciw bezpieczeństwu czei z §. 487 wzgl. z §§. 488, 491 i 496 u. k.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej w sprawie żadanego przez e. k. Sąd obwodowy w Cieszynie zezwolenia na karno-sądowe ściganie posła ks. Stanisława Stojalowskiego o występki z §§. 487, 488, 491 i 493 u. k.

Sprawozdawca p. Tarnawski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Załatwiając odezwę e. k. Sądu obwodowego w Cieszynie z 30. czerwca b. r. l. cz. Pr. XI. $\frac{9/1}{1+}$, Sejm zezwala na karno-sądowe ściganie posła ks. Stanisława Stojalowskiego o występki przeciw bezpieczeństwu czei z §§. 487, 488, 491 i 493 u. k.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej w sprawie żadanego przez e. k. Sąd obwodowy w Cieszynie zezwolenia na karno-sądowe ściganie p. ks. Stanisława Stojalowskiego o występki z §§. 488, 491, 493 u. k.

Sprawozdawca p. Tarnawski, odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem.

Zalutwając odezwę c. k. Sądu obwodowego w Cieszynie z dnia 21. czerwca b. r. l. Pr. $\frac{VI. 9/97}{60}$ Sejm zezwala na karno-sądowe ściganie p. ks. Stojalowskiego o występki przeciw bezpieczeństwu czci z §§. 491 i 493 u. k.

Izba bez rozprawy uchwala powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej w sprawie żadanego przez c. k. Sąd powiatowy w Bielsku zezwolenia na karno-sądowe ściganie p. ks. Stojalowskiego o występki z §. 487 u. k. wzgl. art. V. ust. z 17/12 1862 l. 8. z 1863 Dz. p. p. a wzgl. z 15/10 1868 l. 142 Dz. p. p.

Sprawozdawca p. Tarnawski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem.

Zalutwając pismo c. k. Sądu powiatowego w Bielsku z 30/6 b. r. lez. U. V. $\frac{235}{8}$ zezwala się na karno-sądowe ściganie p. ks. Stanisława Stojalowskiego, o przekroczenie z §. 487 u. k. wzgl. art. V. ust. 17/12 1862, l. 8 Dz. p. p. z 1863 wzgl. art. III. ust. z 15/10 1868 l. 142 Dz. p. p.

Izba bez rozprawy uchwala powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej z powodu żądania c. k. Sądu obwodowego w Cieszynie o zezwolenie na karno-sądowe ściganie p. ks. Stanisława Stojalowskiego o występki z §§. 487, 488, 491 i 493 u. k.

Sprawozdawca p. Tarnawski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Zalutwając odezwę c. k. Sądu obwodowego w Cieszynie z 13. września 1903

l. cz. $\frac{Pr. 3/3}{16}$ zezwala Sejm na karno-sądowe ściganie p. ks. Stanisława Stojalowskiego o występki z §§. 487, 488, 491 i 493 u. k.

Izba bez rozprawy uchwala powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej z powodu żądania c. k. Sądu obwodowego w Cieszynie o zezwolenie na karno-sądowe ściganie p. ks. Stanisława Stojalowskiego o występki obrazy czci z §. 488 i 491 u. k.

Sprawozdawca p. Tarnawski, odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Zalutwając odezwę c. k. Sądu obwodowego w Cieszynie z 13. września 1903 l. cz. $\frac{Pr. 3/3}{16}$ zezwala Sejm na karno-sądowe ściganie p. ks. Stanisława Stojalowskiego o występki z §§. 488 i 491 u. k.

Izba bez rozprawy uchwala powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej z powodu żądania c. k. Sądu powiatowego w Wadowicach o zezwolenie na karno-sądowe ściganie posła ks. Stanisława Stojalowskiego o przekr. §§. 2 i 19 z 15. listopada 1867 l. 135 Dz. p. p.

Sprawozdawca p. Tarnawski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Odmawia się żądaniu c. k. Sądu pow. w Wadowicach wyrażonemu w odezwie z 14. września 1903 l. cz. U $\frac{961}{2}$ /3 — $\frac{332}{9}$ /3 o zezwolenie na karno-sądowe ściganie posła ks. Stanisława Stojalowskiego o przekr. §§. 2 i 19 ust. z 15. listopada 1867 l. 135 Dz. p. p.

Izba bez rozprawy uchwala powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji prawniczej z powodu żądania c. k. Sądu krajowego karnego w Krakowie o zezwolenie na karno sądowe ściganie posła Jana Stapińskiego o występki z §§. 488, 487 u. k.

Sprawozdawca p. Tarnawski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem :

Załatwiając odezwę c. k. Sądu krajowego karnego w Krakowie z 20. września 1903 l. cz. $\frac{\text{Pr. IX. 87/3}}{8}$ zezwala Sejm na karno sądowe ściganie posła Jana Stapińskiego o występki z §§. 487, 488 u. k.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji prawniczej z powodu żądania c. k. Sądu krajowego karnego w Krakowie o zezwolenie na karno sądowe ściganie posła Wiktora Skolyszewskiego o zbrodnię gwałtu publicznego z §. 81 u. k.

Sprawozdawca p. Tarnawski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem :

Załatwiając odezwę c. k. Sądu krajowego karnego w Krakowie z 25. listopada 1902 l. cz. Vr $\frac{2266}{7}/2$ zezwala Sejm na karno sądowe ściganie posła Wiktora Skolyszewskiego o zbrodnię gwałtu publicznego z §. 81 u. k.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji prawniczej z powodu żądania c. k. Sądu powiatowego karnego Sek. III. we Lwowie o zezwolenie na karno sądowe ściganie posła Włodzimierza Truskolaskiego o przekr. z §§. 488, 491, 490 u. k. temu posłowi zarzucone.

Sprawozdawca p. Tarnawski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem :

Załatwiając odezwę c. k. Sądu powiatowego Sek. III. we Lwowie z 4. listopada 1902 l. cz. U. $\frac{2727}{5}/2$ zezwala się na karno sądowe ściganie posła Włodzimierza Truskolaskiego o przekr. z §§. 488, 491, 496 u. k.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji drogowej z czynności Departamentu IV. Wydziału krajowego w sprawach drogowych za czas od 1. listopada 1900 do 31. października 1901 i od 1. listopada 1901 do 31. października 1902.

Sprawozdawca p. Mieczysław Urbański, uwolniony na wniosek sekretarza p. ks. Lubomirskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności Departamentu IV. w sprawach drogowych za czas od 1. listopada 1900 do 31. października 1902 Sejm przyjmuje do wiadomości.

II. Sejm wzywa Wydział krajowy :

a) aby dążył do uzyskania od c. k. Rządu uznania za państwowe tych dróg, które mają donośne znaczenie pod względem wojskowym i ekonomicznym.

b) aby po wypracowaniu projektu sieci dróg ważnych pod względem ekonomicznym i po przeprowadzonych rokowaniach z c. k. Rządem i stronami interesowanymi, a w końcu projektów wstępnych i kosztorysów — przedłożył Sejmowi projekt ustawy dotyczącej budowy dróg konkurencyjnych na wzór ustawy krajowej z dnia 22. sierpnia 1897 Dz. ust. kr. Nr. 31 obowiązującej w Tyrolu

i ustawy z dnia 29. października 1890 Dz. ust. kr. Nr. 9 obowiązującej w Przedarlaniu;

c) aby powiększył ilość krajowych warstatów wyrobów betonowych, a także poczynił u c. k. Rządu odpowiednie kroki, celem wyjednania obniżenia taryfy od materiałów i wyrobów betonowych na wszystkich szlakach kolejowych;

d) aby wypracował i przedłożył Sejmowi projekt ustawy o policyi drogowej.

III. Wzywa się c. k. Rząd, aby warstaty wyrobów betonowych, przez Wydział krajowy lub Wydziały powiatowe założone, celem dostarczania obiektów potrzebnych do budowy i konserwacji dróg publicznych nie opodatkowywał i nie uznawał ich za zakłady przemysłowe.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej, i uchwała bez rozprawy oraz oddzielnie wnioski I.—III. komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie komisji przemysłowej, o wniosku p. Jana Gnoińskiego w sprawie spirytusu denaturowanego.

Sprawozdawca p. Paygert, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm zzywa c. k. Rząd o wyjednanie w drodze ustawodawczej następujących zmian w ustawach o opodatkowaniu spirytusu, a względnie wzywa Go do zmienienia dotyczących rozporządzeń:

1. Opłata kontrolna pobierania przez skarb w kwocie 3 korony od każdego hektolitra spirytusu denaturowanego ma być zniesioną.

2. Przepisane środki denaturacyjne mają być zmienione na tańsze i nie wpływające ujemnie na przymioty spirytusu w zastosowaniu do celów przemysłowych.

3. Wszelkie zbyteczne ntrudnienia denaturacyi spirytusu jak np. oznaczenie minimalnej siły na 90%, a minimalnej rocznej produkeyi na 60 hl., mają być zniesione.

4. Pobieranie akcyzy miejskiej od spirytusu denaturowanego ma być zniesionem przyczem c. k. Rząd potrzeby finansowe tych miast uwzględnić powinien.

5. Taryfy kolejowe dla spirytusu denaturowanego powinny być znacznie niższe podobnie jak to ma miejsce w Niemczech.

Przemawia p. Garapich.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie i bez rozprawy wnioski 1—5 komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gminnej o sprawozdaniu Wydziału kraj. w przedmiocie petycyi niektórych Wydziałów powiatowych o zmianę §. 19. ordynacyi wyborczej powiatowej.

Sprawozdawca p. Bobrzyński uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby porozumiawszy się z c. k. Rządem wniósł na najbliższej sesji sejmowej projekt ustawy zmieniającej postanowienia ordynacyi wyborczej powiatowej w kierunku przyznania zarządowi tymczasowemu miast prawa wyboru delegatów do Rady powiatowej.

Przemawia p. Fruchtman.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwala wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji administracyjnej w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji pow. w Tarnobrzegu na zaciągnięcie pożyczki 20.000 K.

Sprawozdawca p. Hupka uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Tarnobrzegu na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 20.000 K.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacji powiatowej w Tarnobrzegu zezwala się w myśl §. 24. ustawy o reprezentacji powiatowej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 20.000 K. na budowę drogi gminnej I. klasy Radomyśl-Nowiny-Chwałowice.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

Art. I.

Reprezentacji powiatowej w Tarnobrzegu zezwala się w myśl §. 24. ustawy o reprezentacji powiatowej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 20.000 K. na budowę drogi gminnej I. klasy Radomyśl-Nowiny-Chwałowice.

Izba uchwala bez rozprawy Art. I. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Izba uchwala bez rozprawy Art. II. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

U s t a w a

z dnia w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Tarnobrzegu na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 20.000 K.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim postanawiam, co następuje:

Izba uchwala bez rozprawy tytuł i wstęp ustawy zgodnie z wnioskiem komisji.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania projektu powyższej ustawy bez czytania, uchwala Izba cały projekt powyższej ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Marszałek oznajmia, że następujący punkt porządku dziennego t. j.

Sprawozdanie komisji szkolnej o wniosku p. Cieleckiego w przedmiocie założenia kosztem kraju jednego seminarium nauczycielskiego z kierunkiem rolniczym usuwa z porządku dziennego z powodu nieobecności w Izbie sprawozdawcy, który zmuszony był wyjechać.

Marszałek oznajmia, że ma zamiar przerwać posiedzenie do godziny 8 wieczorem, przedtem udziela głosu p. Oleśnickiemu.

Przemawia p. Oleśnicki i zapytuje p. Czartoryskiego, jako Przewodniczącego komisji szkolnej w jakim stadium znajduje się

odesłana do komisji szkolnej sprawa założenia ruskiego gimnazjum w Stanisławowie.

P. Czartoryski jako przewodniczący komisji szkolnej udziela odpowiedzi.

Marszałek oznajmia, iż odracza posiedzenie do godziny 8 wieczorem.

Przerwa posiedzenia godzina 1 minut 35 po południu.

Dalszy ciąg posiedzenia z dnia 12. października 1903.

Początek o godzinie 8 minut 15 wieczorem.

Marszałek konstatuje dostateczną liczbę posłów i otwiera napowrót przerwane posiedzenie.

Marszałek oznajmia, że następny punkt porządku dziennego tj.

Sprawozdanie komisji bankowej o zamknięciach rachunkowych galic. Kasy oszczędności za lata 1901 i 1902 usuwa z porządku dziennego posiedzenia na życzenie sprawozdawcy.

Z kolei następuje:

Sprawozdanie komisji dla ustawy o biurach pośrednictwa pracy o przedłożeniu Wydziału krajowego w tym przedmiocie.

Sprawozdawca p. Zdzisław Tarnowski, uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony % projekt ustawy oraz załączone rezolucje:

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, o publicznych biurach pośrednictwa pracy.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

§. 1.

Celem ułatwienia znalezienia pracy, służby i zarobku w ogóle z jednej, a robo-

tników i sług wszelkiego rodzaju z drugiej strony, mają być zakładane i utrzymywane w kraju publiczne biura pośrednictwa pracy.

§. 2.

Gminy miast Lwowa i Krakowa obowiązane są założyć i utrzymywać publiczne biura pośrednictwa pracy.

§ 3.

Powiatowe publiczne biura pośrednictwa pracy mają być założone i utrzymywane przedewszystkiem w tych powiatach, których Rady powiatowe uchwałą utworzenie takich biur, a następnie w tych powiatach, w których Wydział krajowy po wysłuchaniu opinii Rady powiatowej uzna potrzebę założenia takiego biura.

Wydział krajowy może także po wysłuchaniu opinii właściwych Rad powiatowych uznać potrzebę założenia takiego publicznego, wspólnego biura dla dwóch lub kilku sąsiadujących powiatów, ewentualnie, dla gminy miast Lwowa i Krakowa i powiatu po wysłuchaniu Rady miasta i Rady powiatowej.

§. 4.

Biura pośrednictwa pracy miejskie i powiatowe mają za zadanie w interesie poszukujących pracy i pracodawców zamieszkałych w okręgu biura:

1. utrzymywać ewidencję popytu i podaży wszelkiego rodzaju pracy;

2. udzielać interesowanym wiadomości o stosunkach zarobkowania;

3. przeprowadzać porozumienie się między pracodawcami wszelkich kategorii, a szukającymi wszelkich rodzajów pracy.

W tym celu może biuro porozumiewać się z biurami w kraju za wiedzą biura krajowego (§. 13.), zaś o ile idzie o wysyłanie robotników poza granice kraju, musi to czynić za wiedzą i zezwoleniem biura krajowego.

§. 5.

Okręg publicznego biura pośrednictwa pracy stanowi obszar jednego powiatu lub gminy miejskiej, względnie połączonych powiatów i gminy miejskiej, dla których biuro jest utworzone.

§. 6.

Koszta założenia i utrzymania biur powiatowych i miejskich pokrywać będą fundusze powiatów, względnie miast, dla których biura założone zostaną.

W razie utworzenia jednego biura dla dwóch lub więcej powiatów, lub też gminy miasta Lwowa i Krakowa i powiatu, stosunek, w jakim te powiaty względnie gminy miast mają się przyczynić do pokrywania kosztów biura, oznaczony zostanie w drodze wzajemnego porozumienia się między interesowanymi Reprezentacjami powiatowymi względnie miejskimi. W razie gdyby porozumienie do skutku nie przyszło, stosunek ten oznaczy Wydział krajowy według własnego uznania.

Na urządzenie i utrzymanie tych biur może Wydział krajowy według własnego uznania udzielać zasiłki w granicach funduszu na ten cel przez Sejm uchwalonego

§. 7.

Publiczne biura pracy spełniają swoje zadanie dla szukających pracy i zarobku bezpłatnie.

Od pracodawców wolno pobierać taryfową opłatę, której wysokość oznacza Wydział krajowy. Opłaty nie mogą być nigdy na zysk obliczone.

§ 8.

Urządzone w myśl niniejszej ustawy publiczne biura pośrednictwa pracy, urzędować będą na podstawie statutów, które określą szczegółowo sposób prowadzenia biura i tok jego urzędowania.

Rada miasta, względnie Rada powiatowa uchwała statut biura pośrednictwa pracy miejskiego, lub powiatowego, w ramach niniejszej ustawy i rozporządzeń wykonawczych. Statuta te, oraz ich zmiany podlegają zatwierdzeniu e. k. Namiestnictwa, po wysłuchaniu Wydziału krajowego.

Jeżeli biuro powiatowe zaprowadzone będzie w myśl §. 3. orzeczeniem Wydziału krajowego, statut biura uchwała Wydział krajowy, a zatwierdza e. k. Namiestnictwo.

§. 9.

Publiczne miejskie i powiatowe biura pracy założone przed wejściem w życie niniejszej ustawy w miastach i powiatach, obowiązanych w myśl przepisów niniejszej ustawy do założenia publicznych biur pośrednictwa pracy, mają być urządzone według przepisów tej ustawy.

§. 10.

Nadzór nad biurami miejskimi i powiatowymi sprawuje Wydział krajowy, stosownie do postanowień ustaw gminnych i ustawy o reprezentacji powiatowej oraz postanowień niniejszej ustawy.

§. 11.

Gdyby założone w myśl tej ustawy publiczne biuro pracy nie spełniało swoich zadań należycie, Wydział krajowy może będzie zażądać od reprezentacji miasta względnie powiatu przeprowadzenia zmian koniecznych w jego urządzeniu, aby zapewnić prawidłowy tok jego urzędowania, a ewentualnie przystąpi do zmiany statutu biura, z zastrzeżeniem zatwierdzenia przewidzianego §. 8. niniejszej ustawy.

Biura pośrednictwa pracy miejskie i powiatowe, któreby działały wbrew przepisom ustaw i wydanych dla nich statu-

tów, mogą być przez c. k. Namiestnictwo za porozumieniem się z Wydziałem krajowym zawieszona w urzędowaniu aż do ich reorganizacji.

§. 12.

Utworzone w myśl niniejszej ustawy publiczne powiatowe biuro pośrednictwa pracy, może być zwinięte czasowo na podstawie uchwały Rady powiatowej zatwierdzonej przez Wydział krajowy.

§. 13.

Przy Wydziale krajowym będzie utworzone i utrzymywane kosztem kraju, biuro krajowe, którego zadaniem będzie:

a) prowadzić ewidencję podaży i popytu pracy w całym kraju, oraz zbierać i udzielać publicznym biurom pośrednictwa pracy, wiadomości o stosunkach zarobkowych pozakrajowych;

b) pośredniczyć pomiędzy publicznymi biurami całego kraju, oraz ewentualnie z zagranicą, z wykluczeniem bezpośredniego pośredniczenia pomiędzy poszukującymi pracy, a pracodawcami;

c) udzielać informacji i pouczeń co do organizacji biur, wypracowywać wzorowe statuty, oraz statuty dla poszczególnych publicznych biur miejskich i powiatowych;

d) służyć Wydziałowi krajowemu za organ kontroli i nadzoru nad biurami powiatowymi i miejskimi;

e) opieka nad sprawą wychodźstwa czasowego i stałego poza granice kraju i państwa.

§. 14.

Wszystkie gminy i obszary dworskie obowiązane są na żądanie publicznych biur pośrednictwa pracy współdziałać w ich zadaniach.

§. 15.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych, handlu i rolnictwa.

R e z o l u c y e.

Sejm wzywa c. k. Rząd:

I. 1. aby zbadał, czy istniejące w kraju przedsiębiorstwa stręczenia pracy ściśle odpowiadają warunkom udzielonego konsensu i przepisów obowiązujących ustaw i stosownie do wyników badania postąpił;

2. aby pokątnych stręczycieli pracy ścigał i obowiązujące przepisy stosował do nich z całą surowością;

3. ażeby przy robotach wykonywanych przez c. k. Rząd posługiwały się tegoż organa wykonawcze publicznymi biurami pośrednictwa pracy;

4. aby wyjednał w drodze ustawodawczej uwolnienie od opłaty pocztowej korespondencji publicznych biur pośrednictwa pracy.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby poczynił bezwzględnie kroki do utworzenia krajowego biura pośrednictwa pracy.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia p. Oleśnicki i stawia formalny wniosek na przejście do porządku dziennego nad sprawozdaniem komisji.

Przemawia p. Rutowski.

Przemawia p. Mogilnicki.

Przemawia p. Bobrzyński.

Przemawia p. Huryk.

Marszałek oznajmia, że sekretarz p. M. Urbański wniósł na zamknięcie rozprawy ogólnej i że do głosu zapisani są pp. Małachowski, Stapiński i Korol, jeżeli Izba się nie sprzeciwi udzieli głosu wszystkim zapisanym do głosu mowcom.

Izba uchwała zamknięcie rozprawy ogólnej.

Przemawia p. Małachowski.

Podczas przemówienia p. Małachowskiego obejmuje przewodnictwo obrad Zastępcą Marszałka krajowego JE. ks. Metropolita Szeptycki.

Przemawia p. Małachowski dalej i wnosi następującą rezolucję:

„Wzywa się Rząd, aby nie wydawał nowych koncesyj osobom prywatnym na przedsiębiorstwa stręczenia pracy w tych powiatach, gdzie istnieją publiczne biura pośrednictwa pracy“.

Przemawia p. Korol.

Podczas przemówienia p. Korola obejmuje przewodnictwo obrad napowrót Marszałek krajowy.

Przemawia p. Stapiński.

Marszałek oznamia, że p. Rutowski jako sprawozdawca mniejszości zrzeka się głosu, wobec czego udziela głosu p. sprawozdawcy większości.

Przemawia p. sprawozdawca większości p. Zdzisław Tarnowski.

Izba odrzuca wniosek p. Oleśnickiego na przejście do porządku dziennego nad sprawozdaniem i wnioskami komisji, który to wniosek podaje Marszałek pod uchwałą Izby.

Marszałek zamyka posiedzenie, naznaczając następne na dzień 13. października 1903 dopiero na godzinę 12 z powodu otwarcia roku szkolnego na politechnice przed południem i odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia godzina 12 minut 45 po północy.

Marszałek krajowy:

St. Badeni w. r.

Sekretarze:

Mieczysław Urbański w. r.
Kazimierz Lubomirski w. r.